

ARRAZAKERIAK ETA BESTE

Etorquinei buruzko ene esanak direla bide, ene pentsakera askoz lehenagotik batere gogoko ez duten batzuri hizpidea eman omen diet oraingoan.

Artikulu luze bat argitarazi dut honetaz joan den asteko "Punto y Hora"-n (1978-IV-27); eta, denak ados izan ala ez izan, argi-eta-garbi azaldu dut erdaraz neure irizkera. Otoi, beraz: onez-onetara ari denari bederen, hartara jotzeko eskatuko nioke. Hura bera berriro hemen itzultzeak ez luke baliotasun handirik.

Ni neu euskal "odol garbikoa" ez izanik (ene "Alvarez" bera lekuko), nekez izan ninteke arrazakoaia.

Serologiak behin eta berriz erakutsi duenez, hau ba dakigu, dudarik gabe esan behar da "Akitaniako Triangelu"-an ("Vasconia" Zaharrean, alegia), "arraza" dei daitekeen zerbait izan dela gaur arte. Baina ez nik eta ez beste inork proposatu du serologi-zertifikaturik eskubide politikoan oinarritzat... Serologiak eman ditzakeen datoak, bestalde, estatistikoak dira; eta ez *personalak*.

Matematika apur bat jakinez gero, azkenekorik, errazki jabe daiteke edonor "arraza"ren ahuleziak; zeren lehenengo belaunaldian 2 guraso baditugu, bigarrenean $2^2 = 4$ aitona-amonak baititugu; hirugarrenean $2^3 = 8$ birraitona-amonak; eta, atzerago joanez gero, n belaunetan, 2^n aitasa baititugu. Aski da, hortaz, bost mende atzera jotzea (20 belaunaldi, eman dezagun), sortzen den kopurua- ren gaitzaz harritzeko: $2^{20} = 1.048.576$ arbaso! Nekez pentsa dezake inork XVI. mendeko bere arbaso *guztiok* "odol garbikoak" zirenik... Nik bederen ez nuke postura handiegirik egingo!

"Odol garbi"aren kontuak (eta "odol garbi" horri omen legozkioken "bertute" harrigarriak) *ipuin hutsak* dira. "Odol garbi"rik ez dago. Denok gara, gehiago ala gutxiago, odol *nahasikoak*. Eta ni neu lehenengoa, eta beste asko baino nabarmenkiago.

Gizona ez du, gainera, "odolak" egiten; eta egiten duen heinean ere, "odol" hori "garbia" nekez delako, nekez ere proposa daiteke gaur arrazakeriarik.

Baina argudio eta arrazoin sakonetara gabe ere, gauza nabarmena da

Euskal agintariek gabe nork integratuko ditu?

ez dutela gizona bere etorkiak edo bere deiturak egiten, bere gizarte giro eta inguruneak baizik.

Ameriketako euskal multzoak ezagutuak ditut nik han bertan: Idahon, Nevadan, Mexicon, Venezuelan, Colombian. *Itsua* izan behar litzateke han gertatu denaz ez jabetzeko: jatorriz euskaldunak diren jende haiek, bertakotu egin dira osotara; mexicotartu egin dira, idahotartu, venezuelatartu. Hara joandakoen seme-alabak, batez ere, eta zer esanik ez ilobez, *hangoak* dira goitik beheraino; eta euskalduntzat jotzea, edo aberriarazoaz zinez kezkatzen direla uste izatea, *pikuan* egotea da, eta ametsik zoroenetan kulunkatzea. Ameriketako euskaldunak, *gizatalde* gisa, *galduak* ditu Euskal Herriak. Eta odolak eta arrazak ezer gutxi ute ikustekorik horretan guztian. Baina, erdaraz esatekotan, "el hombre no es de donde nace, sino de donde pace".

Ameriketako gertakari honek, ordea, ni tristuraz-edo bete beharrean, *esperantzaz* betetzen nau. Zeren Ameriketako euskaldunak galduak badira Euskal Herriarentzako, arrazoin *berberarengatik* (eta uste honetan nago sinetsita gero eta irmoago) Españaiko lurraldeetatik heldu diren etorkinak (eta areago berauen ondorengoak) galduak izango baitira españaatar inperialismoarentzat. David Alvarez eta Txiki Paredes, gaur gaurkoz harrigarri gerta badaitezke ere, etorkizunaren aintzindariak dira hain zuzen.

Euskal *giroa* behar, horretarako; eta euskal giroa izan dadin, euskal *agintea* behar. Erdal giroari euskal giroa nagusitzen ez bazaio, etorkinak guri ez baina *gu geu* gatzazkio egokitu giro "franco-español" horri.

Asimilakuntza beti gertatzen da; hori bai. Baina *soziologi-giroaren* alde mamitzen da; eta ez deklarazioen

edo abstrazioen alde. Peru-n bizi diren euskaldun etorkinak, adibidez, (eta ez naiz hipotesitan mintzo), ez dira ketxwatartu, perutartu eta "limeño" bihurtu baizik. Eta Bretañara joan direnak, ez dira bretoindartu, frantsestu baizik.

Gure arazoa, hitz batez, eta ez etorkinengatik bakarrik, instituzioen eta euskal gizaroaren *euskalkuntzan* datza.

Egun hauetan irakurri dudanez, ordea, "vergüenza" bide zaio zenbait aberkideri honela pentsatzea. Eta ene galdera zuzenean doakie: zergatik dira "lotsagarri" artikulu hau edo "Respuesta al comité de emigrantes" delakoa? Zertan dago arrazakeria? Erantzunaren zai nauzue.

Gure herrian inor baldin bada, eta betidanik inor izan baldin bada, zarpata eta ukatua; alderdi abertzaleetan beretan, bai atzo eta bai *gaur*, inor baldin badago behin eta berriz, eta mila bider, zafratua, ukatua eta bihotzaren erdian akuilatua, *euskalduna* da eta izan da. Hauxe bai mingarria eta lotsagarria. Eustakiok xuxen zionez: "arrotz neure herrian".

Baina *lotsa* hauek ez dira aipatzen; eta eztena abertzaleontzat gordetzen da... Eta "euskal inperialismo"aren arriskuak aipatzen dira; eta euskaltzale etsituen "gehiegikeriak"... Mutlak, mutlak! Ez ote zaizue aski inperialismoak jasan-erazitako galbarioa? Zerok ere kolpatu behar?

Gurekiko *gupida* bederen izateko eskatu beharko ahal diegu azkenean gure arteko "quisling" horiei?

Txillardegi

Donostian, 1978-V-4

